

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Sylwester Arabas

Seminarium Studenckie Fizyki Atmosfery, Instytut Geofizyki, Wydział Fizyki UW

6 czerwca 2007 r.

Plan Prezentacji

- 1 Fizyka procesu produkcji**
  - Proces krok po kroku
  - Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem
- 2 Sztuczny śnieg w praktyce**
  - Skala produkcji
  - Źródła wody i energii
  - Poprawianie wydajności produkcji
- 3 Wpływ na środowisko naturalne**
  - Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny
  - Pozostałe oddziaływania
- 4 Aktualia**
  - Wielka debata EGU
  - Projekt SEASALT

Inspiracja

We must curtail
the use of artificial snow
Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

Plan Prezentacji

- 1 Fizyka procesu produkcji**
  - Proces krok po kroku
  - Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem
- 2 Sztuczny śnieg w praktyce
  - Skala produkcji
  - Źródła wody i energii
  - Poprawianie wydajności produkcji
- 3 Wpływ na środowisko naturalne
  - Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny
  - Pozostałe oddziaływania
- 4 Aktualia
  - Wielka debata EGU
  - Projekt SEASALT

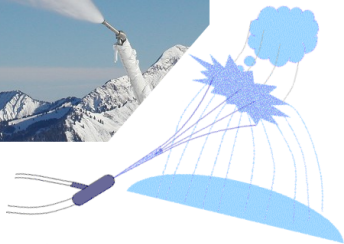

Proces krok po kroku

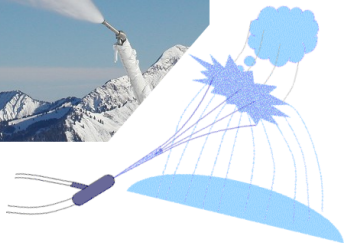
- rozpylanie wody ciekłej strugą sprężonego powietrza
- obniżenie temperatury gazu:
  - podwyższenie temperatury wody
  - zwiększenie objętości
  - powstanie kropelek wody
- krystalizacja na jądrach krystalizacji → oddanie ciepła krystalizacji
  - wydłużenie czasu trwania
  - podwyższenie temperatury
  - zmniejszenie objętości
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą sprężonego powietrza
- obniżenie temperatury gazu:
  - podwyższenie powierzchni pola powierzchni dyfuzji
  - powstanie kropelek wody
  - podwyższenie temperatury powietrza
- krystalizacja na jądrach krystalizacji → oddanie ciepła krystalizacji
  - wydzielenie ciepła krystalizacji
  - podwyższenie temperatury powietrza
  - podwyższenie temperatury powietrza
  - podwyższenie temperatury powietrza
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą sprężonego powietrza
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
→ pobranie ciepła parowania
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
→ oddanie ciepła krystalizacji
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
→ pobranie ciepła parowania
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
→ oddanie ciepła krystalizacji
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

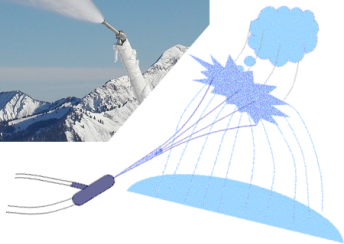
Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

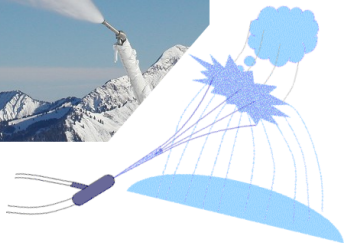

Proces krok po kroku

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Proces krok po kroku

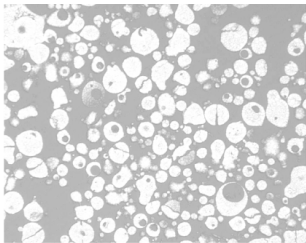

- rozpylanie wody ciekłej strugą **sprężonego powietrza**
- obniżenie temperatury gazu:
  - gwałtowne rozprężanie gazu po opuszczeniu dyszy
  - parowanie kropelek wody
↪ **pobranie ciepła parowania**
- krystalizacja na jądrach krystalizacji
↪ **oddanie ciepła krystalizacji**
  - wysokotemperaturowe ICN: np. białka pochodzenia bakteryjnego
  - niskotemperaturowe ICN: minerały i muł z wody górskiej, pyły
- wypadanie kryształków

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

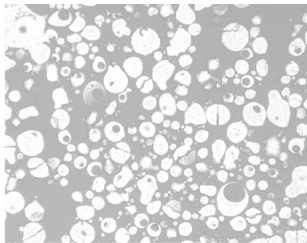

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0,03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

Skład chemiczny

Skład chemiczny

Skład chemiczny

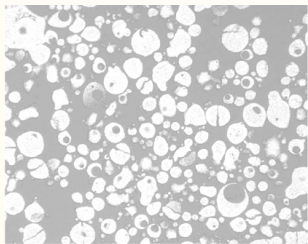

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

Woda
Kwas azotowy
Kwas siarkowy

Chlorki sodu
Chlorki wapnia
Chlorki magnezu

Chlorki potasu
Chlorki amonu
Chlorki miedzi

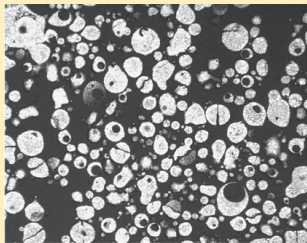

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

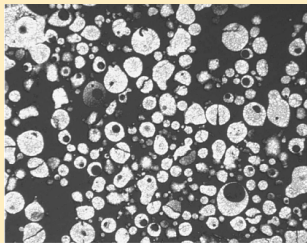

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

- woda pobierana ze strumieni i jezior górskich
- bogata w składniki mineralne i np. muł.
- sztuczne dodatki bogate w jądra krystalizacji

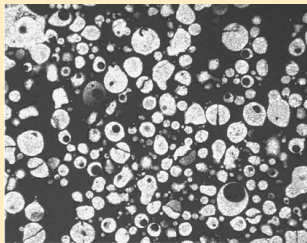

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

- woda pobierana ze strumieni i jezior górskich
- bogata w składniki mineralne i np. muł.
- sztuczne dodatki bogate w jądra krystalizacji

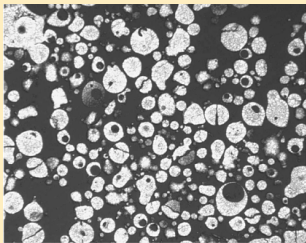

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

- woda pobierana ze strumieni i jezior górskich
- bogata w składniki mineralne i np. muł.
- sztuczne dodatki bogate w jądra krystalizacji

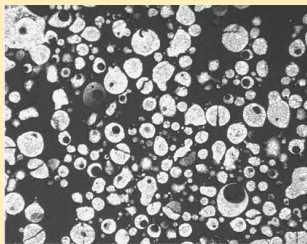

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

- woda pobierana ze strumieni i jezior górskich
- bogata w składniki mineralne i np. muł.
- sztuczne dodatki bogate w jądra krystalizacji

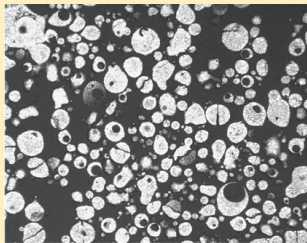

Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem

Jednorodność form krystalizacji

W przeciwieństwie do naturalnego śniegu, śnieg sztuczny nie przyjmuje różnorodnych form, opada w postaci **kulistych ziaren**.

0.03mm x 2mm x 2mm

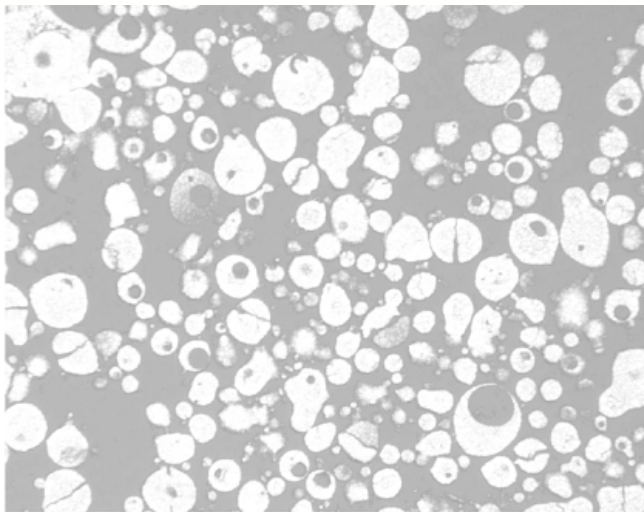
źródło: Fauve et al. 2002

Skład chemiczny

- woda pobierana ze strumieni i jezior górskich
- bogata w składniki mineralne i np. muł.
- sztuczne dodatki bogate w jądra krystalizacji

0.03mm x 2mm x 2mm

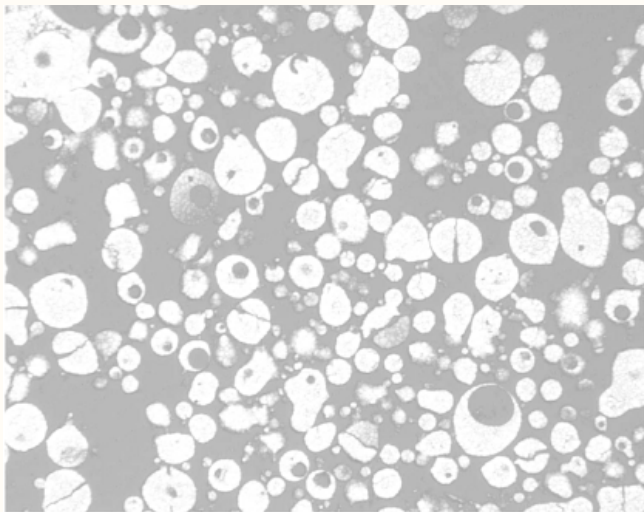
pęknięcia w
ziarnach
(zmiany
ciśnienia
podczas
zamarzania)

ciepła woda
wewnątrz
ziaren

źródło: Fauve et al. 2002

0.03mm x 2mm x 2mm

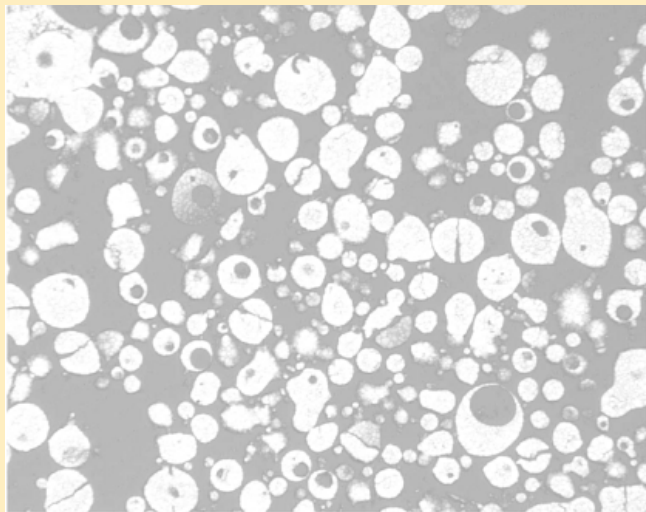
źródło: Fauve et al. 2002

pęknięcia w
ziarnach
(zmiany
ciśnienia
podczas
zamarzania)

ciepła woda
wewnątrz
ziaren

0.03mm x 2mm x 2mm

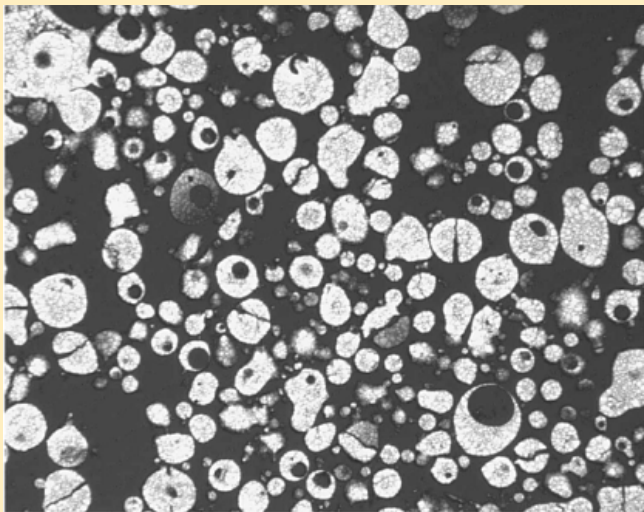
źródło: Fauve et al. 2002

pęknięcia w
ziarnach
(zmiany
ciśnienia
podczas
zamarzania)

ciepła woda
wewnątrz
ziaren

0.03mm x 2mm x 2mm

źródło: Fauve et al. 2002

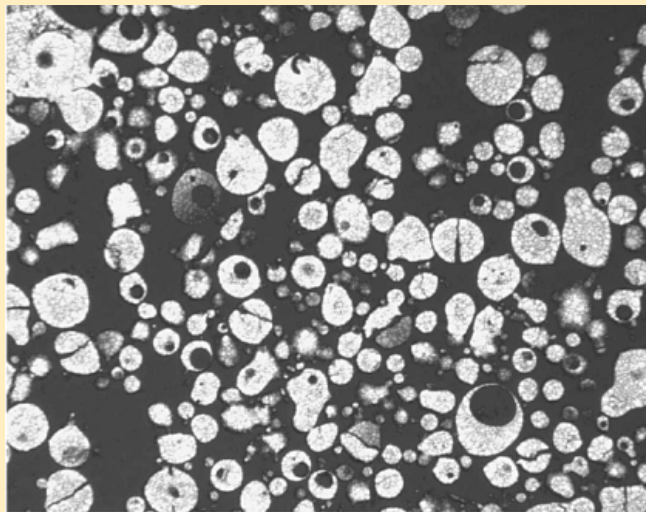
pęknięcia w ziarnach (zmiany ciśnienia podczas zamarzania)

ciepła woda wewnątrz ziaren

0.03mm x 2mm x 2mm

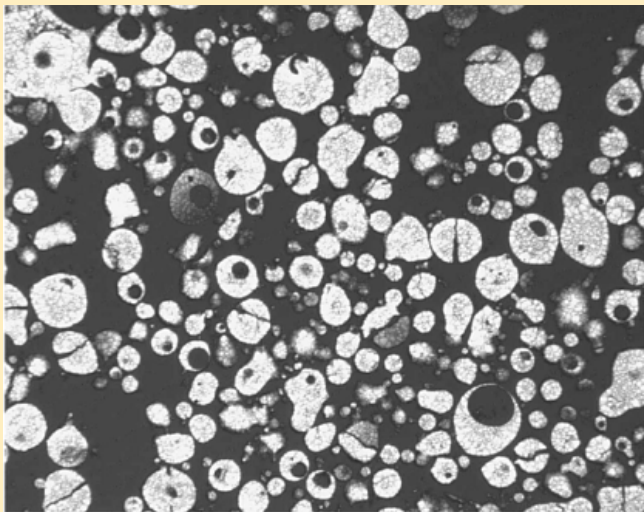
źródło: Fauve et al. 2002

pęknięcia w
ziarnach
(zmiany
ciśnienia
podczas
zamarzania)

ciepła woda
wewnątrz
ziaren

0.03mm x 2mm x 2mm

pęknięcia w ziarnach (zmiany ciśnienia podczas zamarzania)

ciepła woda wewnątrz ziaren

źródło: Fauve et al. 2002

Różnice w składzie chemicznym

	Artificial snow	Natural snow
Electrical conductivity (μS)	61 ± 30	15 ± 7
Ca^{2-} (mg l^{-1})	5.34 ± 3.12	0.71 ± 0.51
K^{-} (mg l^{-1})	0.75 ± 0.43	0.75 ± 0.28
Mg^{2-} (mg l^{-1})	1.28 ± 1.32	0.09 ± 0.06
Na^{-} (mg l^{-1})	2.18 ± 2.23	1.03 ± 0.46
Cl^{-} (mg l^{-1})	3.12 ± 4.31	1.18 ± 0.69
SO_4^{2-} (mg l^{-1})	6.38 ± 5.84	0.47 ± 0.20
NO_3^{-} (mg l^{-1})	0.64 ± 0.26	0.53 ± 0.21
NH_4^{+} (mg l^{-1})	0.01 ± 0.06	0.14 ± 0.06

Na podstawie pomiarów wody wytopionej z próbek śniegu z 10 szwajcarskich kurortów narciarskich.

źródło: Rixen et al. 2003

Plan Prezentacji

- 1 Fizyka procesu produkcji
  - Proces krok po kroku
  - Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem
- 2 **Sztuczny śnieg w praktyce**
  - Skala produkcji
  - Źródła wody i energii
  - Poprawianie wydajności produkcji
- 3 Wpływ na środowisko naturalne
  - Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny
  - Pozostałe oddziaływania
- 4 Aktualia
  - Wielka debata EGU
  - Projekt SEASALT

Skala produkcji

Europa: 240 km² naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- La Tignes Valais (Włochy)
- Alpe d'Huez (Francja)
- Pando (La Plagne/Les Arches) (Francja)
- Cortina (Włochy)
- Chamrousse (Francja)
- Engelberg (Szwajcaria)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Skala produkcji

Europa: 240 km² naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: 1900 (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: 790 (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): 550 (paradiski.com)
- Chamonix: 400 (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): 330 (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: 1900 (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: 790 (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): 560 (paradiski.com)
- Chamonix: 400 (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): 330 (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km² naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006,

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006,

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006.

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Skala produkcji

Europa: 240 km^2 naśnieżanych stoków, przykłady (ilość armatek śnieżnych):

- Les Trois Vallées: **1900** (Wikipedia)
- Alpe d'Huez: **790** (ski-france.com)
- Paradiski (La Plagne/Les Arcs): **560** (paradiski.com)
- Chamonix: **400** (ski-france.com)
- l'Espace Killy (Tignes/Val d'Isère): **330** (ski-france.com)

USA: 90% kurortów posiada instalacje naśnieżające (Rixen et al. 2003)

Pireneje, 1 grudnia 2006;

źródło: www.cctv.com

źródło: www.all-mountain.com

Źródła wody i energii

Źródła wody

- celowo budowane zbiorniki górskie
- naturalne strumienie i jeziora
- wodociągi!

Zużycie energii

kilka *TWh* na sezon w Alpach – rząd wielkości mniej niż roczna produkcja elektrowni atomowej (ekstrapolacja na podstawie danych oecd.org)

Źródła wody i energii

Źródła wody

- celowo budowane zbiorniki górskie
- naturalne strumienie i jeziora
- wodociągi!

Zużycie energii

kilka *TWh* na sezon w Alpach – rząd wielkości mniej niż roczna produkcja elektrowni atomowej (ekstrapolacja na podstawie danych oecd.org)

Źródła wody i energii

Źródła wody

- celowo budowane zbiorniki górskie
- naturalne strumienie i jeziora
- wodociągi!

Zużycie energii

kilka *TWh* na sezon w Alpach – rząd wielkości mniej niż roczna produkcja elektrowni atomowej (ekstrapolacja na podstawie danych oecd.org)

Źródła wody i energii

Źródła wody

- celowo budowane zbiorniki górskie
- naturalne strumienie i jeziora
- wodociągi!

Zużycie energii

kilka *TWh* na sezon w Alpach – rząd wielkości mniej niż roczna produkcja elektrowni atomowej (ekstrapolacja na podstawie danych oecd.org)

Źródła wody i energii

Źródła wody

- celowo budowane zbiorniki górskie
- naturalne strumienie i jeziora
- wodociągi!

Zużycie energii

kilka *TWh* na sezon w Alpach – rząd wielkości mniej niż roczna produkcja elektrowni atomowej (ekstrapolacja na podstawie danych oecd.org)

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ C$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ K$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ K$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ K$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

Poprawianie wydajności produkcji

Warunek temperatury minimalnej

Teoretycznie zbliżony do $T_w < 0^\circ\text{C}$. Możliwa produkcja przy dodatnich temperaturach!

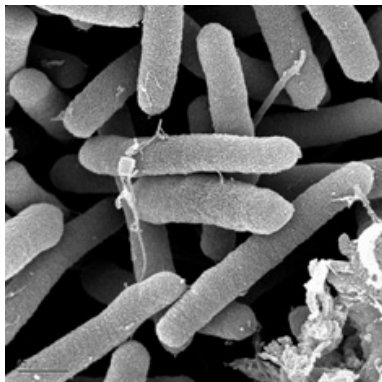
Czynniki wpływające na wydajność/możliwość produkcji

- temperatura otoczenia
- wilgotność otoczenia ($\pm 4^\circ\text{K}$)
- parametry strugi (temperatura wody, stopień sprężenia)
- rozkład wielkości kropeł ($\pm 2^\circ\text{K}$)
- koncentracja i rodzaj jąder krystalizacji ($\pm 3^\circ\text{K}$)

W nawiasach podane skale zmienności temperatury minimalnej w pełnym zakresie zmienności parametru

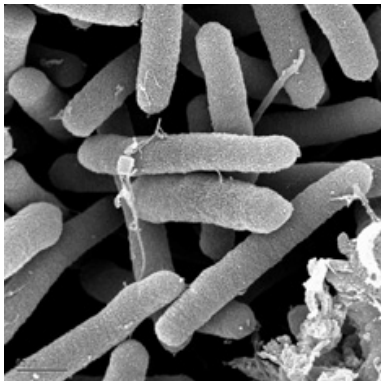
Pseudomonas syringae / Snomax®

University of California

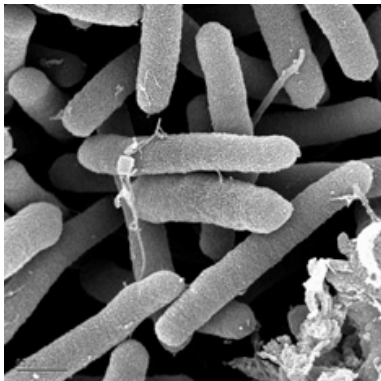
Pseudomonas syringae / Snomax®

University of California

Pseudomonas syringae / Snomax®

University of California

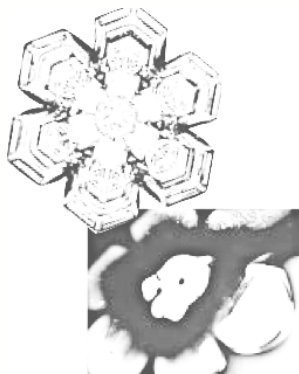

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- wyspy lodowe, lodowa ścieżka
- wiatroszczelne okna

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Krystalizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

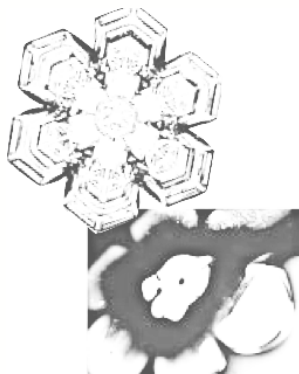

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach → wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

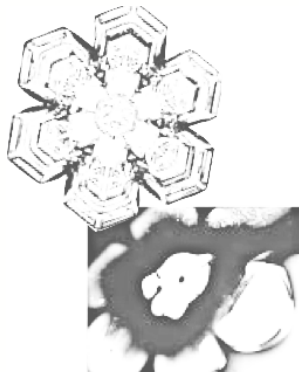

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇔ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

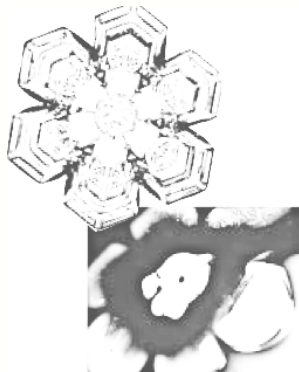

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇨ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Krystalizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

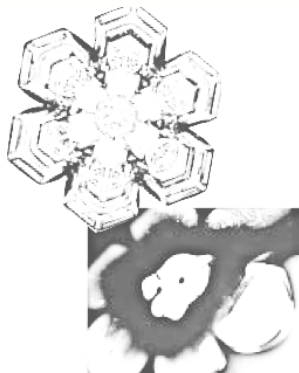

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇨ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /
SNOMAX Technologies

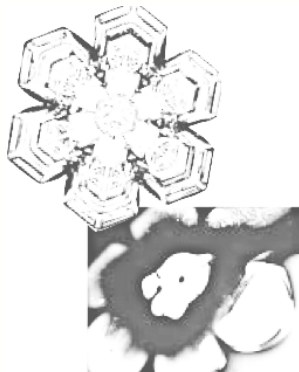

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇨ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /
SNOMAX Technologies

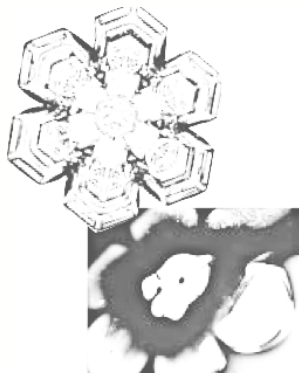

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇔ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /
SNOMAX Technologies

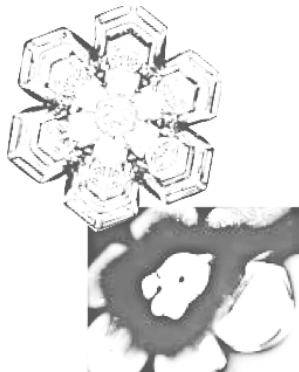

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇔ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Krystalizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

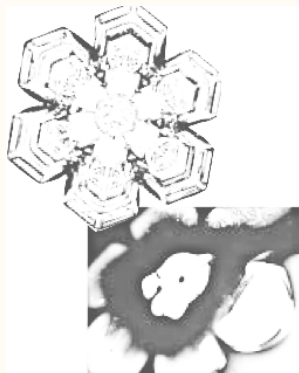

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇔ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Krystalizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

Pseudomonas syringae / Snomax®

Potencjalne zagrożenia

- rozpylana bakteria chorobotwórcza
- nieskuteczna sterylizacja
- toksyny powstałe po sterylizacji
- osiadanie na roślinach ⇔ wzmożone zamarzanie

Użycie zakazane w Niemczech i we Włoszech, w Szwajcarii i Austrii zależnie od regionu. Masowo używany m.in. we Francji i USA

Kryształizacja na Snomax (czarna plamka w środku)

źródło: Scientific American Jan 07 /

SNOMAX Technologies

Plan Prezentacji

- 1 Fizyka procesu produkcji
  - Proces krok po kroku
  - Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem
- 2 Sztuczny śnieg w praktyce
  - Skala produkcji
  - Źródła wody i energii
  - Poprawianie wydajności produkcji
- 3 **Wpływ na środowisko naturalne**
  - Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny
  - Pozostałe oddziaływania
- 4 Aktualia
  - Wielka debata EGU
  - Projekt SEASALT

Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny

Ubytek wody z ekosystemów górskich

- sztuczne naśnieżanie obejmuje aktualnie około 240km^2 powierzchni stoków w Alpach
- zużycie wody: 10^9 litrów na sezon w Alpach
- do $\frac{1}{3}$ z tej wody wyparowuje
- liczby te stale rosną

Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny

Ubytek wody z ekosystemów górskich

- sztuczne naśnieżanie obejmuje aktualnie około 240km^2 powierzchni stoków w Alpach
- zużycie wody: 10^9 litrów na sezon w Alpach
- do $\frac{1}{3}$ z tej wody wyparowuje
- liczby te stale rosną

Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny

Ubytek wody z ekosystemów górskich

- sztuczne naśnieżanie obejmuje aktualnie około 240km^2 powierzchni stoków w Alpach
- zużycie wody: 10^9 litrów na sezon w Alpach
- do $\frac{1}{3}$ z tej wody wyparowuje
- liczby te stale rosną

Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny

Ubytek wody z ekosystemów górskich

- sztuczne naśnieżanie obejmuje aktualnie około 240km^2 powierzchni stoków w Alpach
- zużycie wody: 10^9 litrów na sezon w Alpach
- do $\frac{1}{3}$ z tej wody wyparowuje
- liczby te stale rosną

Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny

Ubytek wody z ekosystemów górskich

- sztuczne naśnieżanie obejmuje aktualnie około 240km^2 powierzchni stoków w Alpach
- zużycie wody: 10^9 litrów na sezon w Alpach
- do $\frac{1}{3}$ z tej wody wyparowuje
- liczby te stale rosną

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
~> skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ~> nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - – większa przewodność cieplna ~> słabsza ochrona termincza
  - – mniejsza przepuszczalność gazów ~> brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - ↪ większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termincza
  - ↪ mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - ↪ większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termincza
  - ↪ mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - ↪ większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termiczna
  - ↪ mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - – większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termincza
  - – mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - – większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termincza
  - – mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Pozostałe oddziaływania

Wpływ na florę i glebę górską

- – dłuższe okres utrzymywania się pokrywy śnieżnej (do 4 tygodni)
↪ skrócenie okresu wegetacji
- ± rozpylanie wody bogatej w minerały ↪ nawożenie
- + lepsza ochrona stoków górskich przed turystami
- gęstszy śnieg
  - – większa przewodność cieplna ↪ słabsza ochrona termincza
  - – mniejsza przepuszczalność gazów ↪ brak wentylacji, rozwój pleśni

Plan Prezentacji

- 1 Fizyka procesu produkcji
  - Proces krok po kroku
  - Różnice pomiędzy sztucznym i naturalnym śniegiem
- 2 Sztuczny śnieg w praktyce
  - Skala produkcji
  - Źródła wody i energii
  - Poprawianie wydajności produkcji
- 3 Wpływ na środowisko naturalne
  - Kontekst atmosferyczno-hydrologiczny
  - Pozostałe oddziaływania
- 4 **Aktualia**
  - Wielka debata EGU
  - Projekt SEASALT

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] "This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system. Reuters 18/04/2007

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] "This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system. Reuters 18/04/2007

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] "This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system, Reuters 18/04/2007

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] "This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system, Reuters 18/04/2007

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] "This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system, Reuters 18/04/2007

Wielka debata EGU (Wiedeń, kwiecień 2007)

We must curtail the use of artificial snow

European Geosciences Union
General Assembly 2007

The use of artificial snow [...] is seriously damaging the environment and putting pressure on water reserves, scientists said this week. [...] Up to a third of water used evaporates and drifts to other regions.

źródło: Artificial snow causes real problems, Telegraph.co.uk 21/04/2007

To make artificial snow all day long and during the whole season is just completely irresponsible for our climate [...] by spraying it [water] through the air to create the snow, around one third of the water evaporated, forming clouds that often travelled to other regions [...] " This could also have an enormous impact on the Mediterranean Sea if river discharges continue to fall"

Artificial snow harms Alpine water system, Reuters 18/04/2007

źródło: www.galasoft-lb.ch

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Naziemna produkcja sztucznego śniegu

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Projekt SEASALT

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine LT

aplikacja o godziny lotów w
EUFARze w ramach E&T
ew. loty w zimie 2007/2008

Signatures of Evaporation of Artificial Snow in Alpine Lower Troposphere

Samolot: FUB Cessna 207

Cele pomiarów

sygnatury produkcji sztucznego
śniegu w niższych warstwach
troposfery i analiza koncentracji
aerozoli nad kurortami
narciarskimi

Pomiary

DLR hygrometer ensemble
czujnik optyczny punktu rosy
czujnik pojemnościowy
czujnik Lyman-Alpha
POLIS - ground looking LIDAR
parametry meteorologiczne

Dziękuję za uwagę!

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

Źródła

- Wipf S. et al. (2005) *Effects of ski piste preparation on alpine vegetation*, Journal of Applied Ecology 42
- Rixen Ch, Stoeckli V., Ammann W (2003) *Does artificial snow production affect soil and vegetation of ski pistes? A review*, Perspectives in Plant Ecology, Evolution and Systematics 5
- Bravard J.P., *Impacts of climate change on the management of upland waters: the Rhone river case*, Rhone Watershed Workshop
- de Jong C., Rixen Ch., Baumgartner Ch., Arndt N.: European Geosciences Union General Assembly 2007 Great Debate: *We must curtail the use of artificial snow*
- Brown R. (1997) *Working Knowledge: Man-made Snow* Scientific American 276
- York Snow Inc. *YorkSnow Education*, www.yorksnow.com/education
- Wikipedia - The On-line Encyclopedia, www.wikipedia.org

